

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku J. K. i W. P.

przy uczestnictwie A. K.

o podział majątku spółki cywilnej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 18 kwietnia 2013 r.,

zażalenia wnioskodawców

na postanowienie Sądu Okręgowego w N.

z dnia 9 stycznia 2013 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

W sprawie o podział majątku spółki cywilnej po jej rozwiązaniu uczestnik postępowania A. K. żądał zasądzenia na jego rzecz od wnioskodawców J. K. i W. P. kwoty 287 609 zł. z tytułu zaległego zysku oraz kwoty 21 633 zł. tytułem 1/3 wartości środków trwałych.

Postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2010 r. Sąd Rejonowy w N. ustalił jakie ruchomości wchodziły w skład majątku spółki, dokonał podziału majątku spółki w ten sposób, że przyznał ruchomości na współwłasność po 1/2 części wnioskodawcom J. K. i W. P., ustalił wartość majątku spółki będącego przedmiotem podziału na kwotę 64 900 zł. i zasądził od wnioskodawców J. K. i W. P. solidarnie na rzecz uczestnika A. K. tytułem spłaty kwotę 21 633,33 zł., oddalił żądanie A. K. rozliczenia zaległego zysku i orzekł o kosztach postępowania.

Apelację od powyższego postanowienia wniósł jedynie uczestnik A. K. zaskarżając je w części oddalającej jego żądanie zasądzenia kwoty 287 609 zł. z tytułu zaległego zysku i wskazując tę kwotę jako wartość przedmiotu zaskarżenia.

W wyniku tej apelacji Sąd Okręgowy w N. postanowieniem z dnia 4 października 2012 r. zmienił postanowienie Sądu pierwszej instancji w punkcie IV w ten sposób, że zasądził od wnioskodawców J. K. i W. P. solidarnie na rzecz uczestnika A. K. tytułem udziału w zyskach spółki cywilnej kwotę 143 804,50 zł. płatną w terminie do dnia 31 grudnia 2012 r. z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia, a w pozostałej części oddalił apelację i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Od powyższego postanowienia wnioskodawcy wnieśli skargę kasacyjną stwierdzając, że zaskarżają je w całości i wskazując jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwotę 165 437,83 zł.

Postanowieniem z dnia 9 stycznia 2013 r. Sąd Okręgowy w N. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawców jako niedopuszczalną na podstawie art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia wynoszącą w rzeczywistości 143 804,50 zł, gdyż wnioskodawcy mogą wnieść skargę kasacyjną jedynie od należności zasądzonej od nich na rzecz uczestnika przez Sąd drugiej instancji, nie zaskarżyli bowiem apelacją postanowienia Sądu pierwszej

instancji zasądającego od nich na rzecz uczestnika kwotę 21 633 zł., a zatem nie mogą objąć skargą kasacyjną także tej kwoty i doliczyć jej do kwoty 143 804,50 zł., zasądzonej dodatkowo przez Sąd drugiej instancji w wyniku apelacji uczestnika.

W zażaleniu na powyższe postanowienie wnioskodawcy zarzucając naruszenie art. 519¹ § 4 pkt 4 w zw. z art. 618 k.p.c. i art. 875 k.c. wnosili o jego uchylenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga kasacyjna jest środkiem odwoławczym od orzeczenia Sądu drugiej instancji, a więc przedmiotem zaskarżenia skargą kasacyjną może być tylko orzeczenie Sądu drugiej instancji, a nie orzeczenie Sądu pierwszej instancji, które w części niezaskarżonej apelacją uprawomocniło się (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2000 r. III CZ 73/00, z dnia 4 września 2002 r. I PZ 101/02, z dnia 19 marca 2009 r. II PZ 1/09 oraz z dnia 8 września 2010 r. III PZ 7/10, niepubl.). Wartość przedmiotu zaskarżenia musi odpowiadać zakresowi zaskarżenia i w sytuacji, gdy przedmiotem zaskarżenia skargą kasacyjną może być tylko orzeczenie Sądu drugiej instancji, z uwagi na to, że strona wnosząca skargę nie zaskarżyła apelacją niekorzystnego dla niej orzeczenia Sądu pierwszej instancji, wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną nie może obejmować kwoty zasądzonej od kasatora prawomocnym orzeczeniem Sądu pierwszej instancji.

Powyższe zasady, choć ukształtowane na gruncie procesu, mają także odpowiednie zastosowanie w postępowaniu nieprocesowym w sprawach działowych, w których Sąd rozstrzyga o rozmaitych roszczeniach zgłoszonych przez uczestników i roszczenia te stają się przedmiotem zaskarżenia.

Jak bowiem wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, tzw. sprawy działowe skupiają wiele kwestii prawnych oraz dotyczą zróżnicowanych, często sprzecznych interesów majątkowych uczestników i ich roszczeń, o których rozstrzyga Sąd w tym postępowaniu na wniosek lub z urzędu. W sprawach tych wartością przedmiotu zaskarżenia jest wartość konkretnego interesu, rzeczy, prawa lub roszczenia, których objęcie lub nieobjęcie podziałem kwestionuje skarżący (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia

2003 r. III CZ 153/02, OSNC 2004/4/60, z dnia 15 grudnia 2006 r. III CZ 88/06 i z dnia 27 września 2012 r. III CZ 71/12). Dlatego w tych sprawach obowiązują wskazane na wstępie zasady odnoszące się do zakresu zaskarżenia i wartości przedmiotu zaskarżenia oraz niedopuszczalności zaskarżenia skargą kasacyjną przez stronę, która nie wniosła apelacji, niekorzystnego dla niej orzeczenia Sądu pierwszej instancji, które uprawomocniło się wobec nie wniesienia apelacji. Konsekwencją niedopuszczalności zaskarżenia jest niedopuszczalność wliczenia do wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego wartości należności prawomocnie zasądzonej przez Sąd pierwszej instancji i nie zaskarżonej apelacją przez wnoszącego skargę kasacyjną.

Z uwagi na to, że wnioskodawcy nie zaskarżyli apelacją postanowienia Sądu pierwszej instancji zasądzającego od nich na rzecz uczestnika kwotę 21 633,33 zł., postanowienie to uprawomocniło się i nie może być przedmiotem skargi kasacyjnej wnioskodawców, a kwota 21 633,33 zł. nie może być doliczona do wartości przedmiotu zaskarżenia wniesionej przez nich skargi kasacyjnej, której zakresem zaskarżenia może być objęta tylko kwota 143 804,50 zł. zasądzona dodatkowo od wnioskodawców na rzecz uczestnika postępowania przez Sąd drugiej instancji w wyniku apelacji uczestnika.

Z tych względów rację ma Sąd Okręgowy, że wartością przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną wnioskodawców jest kwota 143 804,50 zł., a więc kwota niższa od wskazanej w art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. kwoty 150 000 zł. stanowiącej granicę dopuszczalności skargi kasacyjnej w sprawach działowych. Prawidłowo zatem skarga kasacyjna wnioskodawców została odrzucona na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie.

db